

Biserica și Școala

Foaie bisericească școlastică, literară și economică.

Apare odată în săptămână: **DUMINECA.**

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 10 cor. — pe 1/2 an 5 cor.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr. : pe jumătate an 7 fr.

PREȚUL INSERTIUNILOR :

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 6 cor.; până la 200 cuvinte
8 cor.; și mai sus 10 cor. v. a.

Correspondențele să se adreseze Redacțiunii

„BISERICA și ȘCOALA“

Ear banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANA în ARAD.

Circular.

Conform mandatului primit dela Venerabilul Consistor diecezan ortodox român din Arad, dtto 11/24 Octomvrie 1906 și Nr. 5794/1906, în conformitate cu §. 42 și 51 din Statutul-Organic, și a §-lui 15 din «Regulamentul pentru procedură la alegere de protoprezviter», convoc prin aceasta sinodul protoprezviteral-electoral înmulțit al tractului Ienopolea, la întrunire în sf. Biserică ort. română din Ienopolea pe 6/19 Nov. a. c. orele 9 a. m.

Objectul acestui Sinod va fi alegerea noului protoprezviter tractual în locul decedatului de pie memorie protoprezviter Constantin Gurban.

Fiind P. T. D-Ta ales membru al acestui sinod protoprezviteral-electoral din Ienopolea, prin aceasta am onoare a Te invita să participi la acest Sinod, pentru validitatea dreptului constituțional, ce Ți-s'a dat prin alegerea de membru sinodal.

Arad, la 19 Octomvrie (1 Noemvrie) 1906.

Roman Ciorogariu.

Protosincol, comisar consistorial.

Monumentul Vasilie Alexandri.

În vechea Moldovă, în fosta ei capitală, în Iașii lui Ioan Vodă cel Cumplit; în orașul care a luat locul înstrăinatei Suceve, pentru a da țării românești și capitalei ei a doua pe Ștefan cel Mare în bronz; în acel focalar de învățătură și carte românească, unde ne amintește cugetarea luminată și sufletul avântat statuia dulcelui scriitor de letopisețe Miron Costin poetul; unde din scaunul său de referendar, în bronz se ridică chibzuitorul progresului prin școală, George Asachi; unde nici când n'a încetat râvna de jertfă pentru țară și neam; unde n'au încetat de a se revărsa raze luminoase

pentru cultura și literatura română: acolo s'a desvelit în Dumineca trecută bustul în bronz al dulcelui grăitor, al furtunosului provoditor a puterii și virtuții neamului său, al bardului poporului român, *Vasilie Alexandri.*

E prea mare, prea puternică, prea strălucită, prea covârșitoare, prin providențiala sa muncă literară opera acelu bărbat, alui Vasilie Alexandri, decât să nu ne aducem aminte, că el ne-a învățat să cunoaștem farmecul și aptitudinile limbei și duhului românesc. Cine nu simte, că ni-se întărește credința și nădejdea, la auzul fermecătorului adevăr, «că din vultur vultur naște, din stejar stejar răsare».

Cine nu se umple de mândrie în sufletul său, auzind pe apostolul unor vremi înălțătoare glăsuind: «Astăzi lumea ne cunoaște, Român zice, viteaz zice!»? Și cine n'a săltat de senină bucurie, văzând pe «Florin și Florica», pe «Cinel-Cinel» ș. a.: idealizarea vieții senine, a gingășiei sufletești, — care este țaria caracterelor.

Și când serbarea desvălirii bustului acelu «Rege al poeziei» se face în apropierea Prutului, trimitem și noi, de pe Murăș și dela Crișuri, salutul nostru și închinarea noastră acelu geniu, care din plinul inimii sale a spus puternicul adevăr al trăinicieii noastre, în legea, firea și caracterul nostru strămoșesc:

«Eu să pier? Eu, nici-odată!»

Iar în armonia pietății, ne aducem aminte și de un moment de sărbătoare din trecut, o sărbătoare, în care vedem alături pe cel mai mare poet român cu modeste închinători din părțile noastre, bănățene, acelu mare geniu artistic, — ca un semn, ca o garanție, ca un mobil, pentru nedespărțirea sufletească dintre noi toți, — slugitori supuși legilor țării lor fiecare și închinători idealului hărăzit de Dumnezeu firii și sufletului omenesc.

Iată mult frumoasa și însemnata sărbătoare, după cum o reproduce «Drapelul» (Lugoj) din «Luminătorul» încetat de mai mulți ani :

(Deputațiunea Românilor din comitatul Caraș-Severin la Vasile Alexandri în Băile Erculane, Iulie 1884). Români din comitatul Caraș-Severin au dovedit din nou, că sunt totdeauna deștepti și nizuiesc din răspuțeri a se apropia tot mai tare de nivoul chemării lor ca Români adevărați. Știrea, că „regele poeziilor“, dl Vasile Alexandri se află de mai multe zile la Băile Erculane, nu pută fi simplu trecută cu vederea. Conducătorii noștri naționali auzind de această veste îmbucurătoare, numai decât fură la postul lor, în fruntea armatei ce o conduc, făcându-se astfel în toată privința demni de rola ce o poartă.

În decursul săptămânei trecute, prezidentul comitetului de acțiune dl Coriolan Brediceanu, exmise o provocare către toate subcomitele, prin care se re- cereacă a participa aceste prin reprezentanții săi la deputațiunea ce va saluta Duminecă în 27 l. c. pe bardul națiunii române la Băile Erculane.

Acest aviz se execută cu o precizie militară. La ziua fixată peste 50 bărbați aleși din diferitele părți ale comitatului punct 11 ore a. m. erau concentrați pe terasa salonului de cură din Băile Erculane, așteptând plăcutul moment, în care vor putea privi și cu ochii pe iubitul poet, pe care cu inima îl cunoșteau toți încă din copilărie. La ora 1 în ordine exemplară se prezentă deputațiunea în „Rudolfs-Hof“, unde locuiește poetul nostru.

Aci, în numele deputațiunii, dl primar al Lugojului C. Radulescu salută pe dl V. Alexandri cu următoarele cuvinte :

Laureatul poet !

Vestea îmbucurătoare, că petreci pe teritorul comitatului nostru, ne-a dat ocaziunea a vedea realizată dorința, de a cunoaște pe cel mai mare poet al națiunii noastre.

Temerea de a Te conturbă în liniștea dorită, fu învinsă de însuflețirea isvorită din simțul de recunoștință și admirațiune ce vă păstrăm : iată-ne, în numele Românilor acestui comitat, Te rugăm a primi omagiile noastre pline de devotament.

Nemuritorule poet ! Când constelațiunile vieții publice opresc un popor în libera sa dezvoltare, atunci literaturii îi cade cea mai grea parte a chemării, de a susține țara conștiențiale naționale în acel popor.

Meritul colosal al Tău e recunoscut de tot Românul și va fi totdeauna recunoscut, până va fi suflăt de Român pe acest pământ. Dar, unde poveștile Tale au delectat, la noi au produs lacrimi de bucurie ; unde baladele Tale au încântat, la noi au produs visuri de aur ; unde opurile geniului Tău au produs admirațiune, la noi au făcut neînvingibilă însuflețire pentru limba și națiunea noastră. Piepturile noastre pline de comori adunate din neperitoarele Tale opuri, inimile noastre adăpate cu simțurile culese din productul dumnezeescului Tău spirit, sângele nostru încălzit de flacăra națională a geniului Tău, — depun tributul recunoștinței, al mulțumirii și admirațiunii, urându-ți mulți fericiți ani „Să trăiești“.

Această vorbire a fost întreruptă mai de multe ori de frenetice urări „Să trăiască“.

Din răspunsul dlui V. Alexandri extragem următoarele :

„Fraților ! Până astăzi împrejurările m'au împiedecat de a veni în mijlocul D-Voastră ; cu atât mai mare îmi este bucuria acum când mi-se împlinesc una

din cele mai mari dorințe ale inimei mele, dându-mi-se ocaziune a Vă vedea în față în Banat, în frumoasa D-Voastră țară. Ziceți că baladele, poeziile mele au stârnit simțeminte de însuflețire și mulțumire în inimile D-Voastră. Dacă Dumnezeu și timpul m'au făcut poet și sunt poet, aceasta am să o mulțămesc numai poporului român, din care m'am născut, și care cuprinde în sinul său o comoară nesecată de cea mai sublimă poezie.

Eu din copilăria mea am fost legănat de cântecele poporului român. Mai apoi, făcându mi studiile în străinătate și adăpându-mă la izvoarele literaturilor străine, reîntors în țară, am avut unica dorință : să culeg comorile poporului nostru, căci ele din zi în zi devin pradă uitării, și m'am convins, că poezia română stă la o înălțime, pe care nici o literatură străină nu o ajunge. Poezia română, precum și obiceiurile antice, cari s'au păstrat între noi de prin timpurile Romanilor și au sădit în noi mândria numelui ce purtăm, îmi dau încredere, că poporul român are să se renască și se va renaște, căci este o vorbă românească : „sângele apă nu se face“. „din stejar stejar crește și din Român Român se naște“. Vă mulțumesc încă odată pentru prieteneasca D-Voastră vizită și mă simțesc fericit că vă pot privi atât cu ochii, cât și cu inima, adunați în jurul meu. Să trăiți“.

După aceasta, toți încântați de cântecul îmbătător al privighetoarei noastre române, ne întoarșerăm în „Sala de argint“, unde se dete un banchet în onoarea căruntului poet. În fruntea celor 50 meseni se află dl Alexandri, mândria noastră națională, care ne decoră masa cu prezența sa. Sub decursul prânzului s'au ținut mai multe toast, la cari poetul nostru cu iubire și cu un suris plăcut a răspuns, mulțumind și îmbărbătând.

Dl Coriolan Brediceanu a deschis șirul toastelor, felicitând pe Dl Alexandri în numele deputațiunii și a miilor de Români rămași corporalmente acasă, iar sufletește prezenți cu noi și uniți în cuget și în simțire : Să trăiască V. Alexandri bunul și marele nostru poet.

Dl V. Alexandri răspunde, închinând pentru înaintarea și prosperarea tuturor Romanilor.

Dl Velovan citeaza cuvinte poetului laureat : „Mult vânt la moară, dar puțini grăunți“, îl felicită pentru meritele sale și onoarea făcută națiunii române, pentru mândria națională pe care oa ridicat din pulbere și pentru îngrijirea plină de succes, cu care dânsul a știut să cultive pământul fructifer aflat n inima Românului, apoi cu permisțiunea poetului întoarce vorbele susținând, că fără frică putem zice azi „Mulți grăunți la moară, dar puțin vânt“.

Dl Alexandri cu viuă plăcere observă, că timpul le va aduce toate cu sine, timpul a produs grăunțele, timpul va produce și vântul, și salută acest pământ roditor, dorindu-i fructe mănoase.

Dl Dr. Popoviciu îi poștește poetului, ca cura ce o face la băi să-i fie spre sănătate și să-i dea puteri noi spre a mai putea lucra mulți ani pentru națiunea noastră.

Dl Alexandri amintind memoria străbunilor noștri, legate de aceste locuri sfinte, dorește deplină însănătoșare strănepoților ce vor vizita aceste băi.

Dl Călțunariu, avocat în Orșova, laudând în toastul său virtuțile femeii române, urează mulți fericiți ani Doamnei Alexandri, „care de sigur încă își are meritele sale la renumele marelui poet, ca femeia română la renașterea națiunii sale“.

Di V. Alexandri, aprobând cele zise de dl antevorbitor, îi anticipează felicitările sale la viitoarea căsătorie.

Au mai toastat dl profesor Mândrian și alții, iar dl profesor N. Popoviciu din Caransebeș a încântat oaspeții cu glasul său sonor, cântând cu o dexteritate rară mai multe pieze naționale, iar la dorința dlui V. Alexandri încă piesa: „Pasăre galbină 'n cioc“. Ridicându-se oaspeții dela masă, stând în picioare am înțonat cu toții: „Hai să dăm mână cu mână“, „Calcă Române plin de mândrie“, și apoi luându-ne rămas bun dela marele și iubitul nostru oaspe, l-am petrecut cu:

„Iarba rea din holdă peară, peară dușmanul din țară, și 'ntre noi să nu mai fie, decât flori și veselie“.

Astfel decurse această sărbătoare adevărat literară națională, dela care în urma bunului tact ce s'a observat, a lipsit orice colorit de politică. Mândri de reușita splendidă a întreprinderii noastre, mulțumirăm dlui Coriolan Bredicean pentru ideea bună ce a avut-o la inițierea acestei festivități, și apoi ne despărțirăm unii de alții, ducând cu noi suvenirile dulci ale unei serbări, de care cu plăcere și cu mândrie ne vom aduce aminte totdeauna în viața noastră.

Ședințele Congresului.

Ședința a șasa. Președintele înaintează rugarea unor creștini din părțile Sătmăruului pentru a fi primiți în sânul bisericeii gr. ort. române.

Rugarea se predă comisiunii bisericești.

Sunt anunțate două interpelări. Una a protoprezviterului George Pletosu, alta a protoprezviterului Ioan Pepa. Ambii și le desvoaltă. Primul întreabă, în ce stadiu se află planul de învățământ pentru teologii?

Înaltpreasfinția Sa Mitropolitul răspunde, că consistorul mitropolitan, la care a intrat planul, l-a transpus sinodului episcopesc, spre opinie. Aceasta și-a rostit cuvântul și a retrimis actele iarăși consistorului mitropolitan, care sigur l va prezenta congresului la timpul său.

Răspunsul se ia la cunoștință.

Al doilea interpelant întreabă, că ce e adevărat din svonurile lansate prin ziare și prin cercuri patrikulare, cu privire la pedecile ce erau să se pună de astădată convocării congresului? Spre liniștea membrilor congresului și a întregului popor credincios, doarește să se facă comunecare din parte competentă: Dacă e adevărat, că guvernul țării a fost aplecat să seee la cunoștință convocarea congresului numai pe lângă anumite condițiuni? Dacă e adevărat, că aceste condițiuni au fost acceptate? Și în consecință întreabă dacă are Înaltpreasfinția Sa Mitropolitul intențiunea să comunice congresului adevărata stare a lucrului?

Înaltpreasfințitul Domn Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Meșianu promite, că va răspunde în una din ședințele următoare.

Se pune acum la ordinea zilei proiectul de Regulament pentru parohii în provincia mitropolitană a bisericeii ortodoxe române din Ungaria și Transilvania.

Raportor Preacuvioșia Sa Arhimandritul Augustin Hamsea. Expune cuprinsul proiectului și scopul avut în vedere la compunerea lui, apoi propune să fie votat în general, pentru a fi luat în dezbateri specială.

Deputatul Dr. Petru Cornean nu află nici o deosebire esențială între regulamentul cel vechiu, aflat în vigoare, și între noul proiect, de aceea propune să fie luată aceasta dela ordinea zilei.

Înaltpreasfinția Sa Mitropolitul, arată necesitatea care a dat naștere noului Regulament, și arată, că schimbările făcute sunt foarte esențiale.

Dr. Iosif T. Badescu e pentru menținerea regulamentului din trecut, pentru că și de altcum nu peste mult va trebui să se facă o nouă organizare a parohiilor.

Mai dă lămuriri Preasfințitul Episcop al Aradului Ioan I. Papp, care arată unele din greutățile ivite în eparhia sa la executarea regulamentului vechiu și constată, că noul regulament a fost dictat de o mare și simțită necesitate.

Se spune la vot propunerea deputatului Dr. Cornean, și cade. Prin urmare proiectul de regulament se primește ca bază pentru dezbateri pe articole.

Paragraful 16 dă anză la lungă discuție. În el e vorba despre clasificarea parohiilor. În proiect sunt propuse numai două clase de parohii, comisiunea propune însă în paragraf de nou stilizat trei clase. Se primește paragraful comisiunii.

Ședința a șaptea. Ținută Vineri, orele 4 d. a. Președintele Înaltpreasfinția Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Meșianu, notar de ședință Dr. Cihandiu.

Se continuă discuția întreruptă. Paragraful 17 dă anză la lungă și amintită discuție. Poate că prea animată ici-colea. Paragraful acesta încă a fost din nou stilizat din partea comisiunii organizatoare. Conform propunerii deputatului Roman R. Ciorogariu paragraful se primește însă în textuarea următoare:

La parohii de clasa primă pot concura numai absolvenții de cursurile teologice, cu opt clase medii și examen de maturitate, și cu examen de calificare preoțească prestat cu calcul „distins“.

„La parohii de clasa II, absolvenții de cursurile teologice cu opt clase medii și examen de calificare preoțească prestat cu calcul „bun“, și la parohii de clasa III absolvenții de teologie cu șase clase gimnaziale ori reale, precum și cei cu 4 clase medii și examen de calificare învățătorescă, dacă au și examen de calificare preoțească prestat cu calcul cel puțin „suficient“.

Celelalte părți ale paragrafului se primesc în stilizarea de mai înainte. Se primește apoi și un adaus al deputatului Dr. Gr. Popovici, că la parohii de clasa II, dacă la prima publicare de concurs nu se arată concurenți evalificați, la a doua deschidere de concurs să se admită și competenți cu calificare pentru parohii de clasa III.

La paragraful 22 deputatul Nicolea Ivan propune o modificare, care se primește. Paragraful sună despre modul cum să se facă alegerea parohilor. Se admite principiul, că votarea secretă se poate ordona numai dacă o cere un număr anumite de alegători, după proiect o tertialitat a alegătorilor la ce se primește propunerea P. C. S. Roman Ciorogariu, ca să se fixeze la 20 numărul petenților, ce se primește cu modificarea Înaltpreasfințitului Arhiepiscop și Mitropolit și anume că acest număr de alegători se stabilește în proporția numărului membrilor din cari e compus comitetul parohial. Dacă e compus din zece, au să ceară zece votare secretă, dacă e compus din 20, acesta să fie și numărul celor ce pot să ceară, votare secretă.

Paragraful 26, cel mai însemnat din întregul proiect de regulament, dă anză la discuție. Paragraful sună astfel:

În parohiile, unde pe baza concursului publicat, sinodul parohial nu voește să aleagă paroh în termen normal, consistorul eparhial institue administrator parohial.

Dacă în termen de un an dela instituirea acestui administrabil parohia nu va reclama dreptul de a alege paroh, și dacă în termenul normal nu va face alegerea, atunci administratorul parohial instituit de Consistor devine paroh definitiv.

Deputatul Dr. Comșa, propune ștergerea părții a doua din paragraf. Deputatul Roman Giorogariu propune ștergerea întregului paragraf. Înaltpreasfinția Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul, precum și Preasfințitul Episcop Ioan I. Papp, arată cu înșirarea de cazuri concrete necesitatea acestui paragraf. Propuneri mijlocitoare fac deputații Nicolae Zigre și Parteniu Cosma. Discuția se întrerupe.

Ședința a opta, s'a ținut Sâmbătă, în 20 Octombrie n.

La propunerea Înaltpreasfințitului Domn Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Metianu, ședința se declară secretă. În ea răspunde Exelenția Sa la interpelarea ce i-a fost adresată din partea protoprezviterului Ioan Pepa, în chestia pedecilor ce se vorbește că au fost puse convocării congresului.

La orele 10 și jumătate ședința secretă e terminată, și se preface iarăși în ședință publică.

Înaltpreasfinția Sa, Mitropolitul, răspunde la unele observări ale deputatului Veliciu. Mai vorbește Preasfințitul Episcop Ioan I. Papp, apoi propunerea lui Veliciu, pentru ștergerea paragrafului, se pune la vot și se primește. Paragraful 27 se șterge.

Regulamentul pentru parohii în provincia mitropolitană a bisericii ortodoxe române din Ungaria și Transilvania se declară primit și votat din partea congresului național-bisericesc.

Urmează la ordinea zilei proiectul de regulament pentru procedura judecătorească în cauzele disciplinare

Deputatul Emanuil Ungureanu, e convins, că proiectul prezentat de comisiunea organizatoare e un progres față de trecut, de aceea propune, ca congresul să-l voteze *en bloc*, în înregime, însă numai pe periodul de trei ani, care urmează. Consistorul mitropolitan să fie apoi îndrumat să convoace o anchetă compusă din experți și să compună cu aceasta împreună negreșit până la proximal congres un nou proiect de regulament. Până atunci se pune în aplicare proiectul prezentat din partea comisiunii organizatoare.

Mai vorbește deputatul I. A. Preda, apărându-și propunerea, și apoi raportorul, care cetește modificările făcute în proiect din partea comisiunii organizatoare. În urmă se pune la vot întâi propunerea deputatului Dr. Nestor Oprean, care cade. Urmează propunerea deputatului I. A. de Preda, care asemenea cade. Președintele enunță deci ca primită propunerea deputatului Emanuil Ungureanu.

Ședința a noua. S'a ținut Sâmbătă, în 20 Octombrie n. la orele 4 d. a Intrând în ordinea de zi, după ce propunerea Arhimandritului Mangra, de a se face în ședința aceasta alegerile pentru corporațiunile cari cad sub alegere, nu se admite din partea președintelui.

Se dă cuvântul raportorului comisiunii organizatoare, domnului Nicolae Zigre, care expune chestia nouilor episcopii, plănuită a se înființa în Timișoara, Oradea-mare și Cluj. Comunică raportul Consistorului mitropolitan, care sună astfel, că afacerea să se țină în suspens până la timpul oportun. Reașună apoi cuprinsul memorandumului Bănățenilor înaintat congresului în chestia aceasta, și constată, că petenții nu cer imediată înființare a episcopiei din Timișoara, ci cer numai stabilirea teritoriului care va aparține noiei eparhii, când va fi înființată, apoi cheia după care se va face împărțirea fondurilor existente, atunci când

epitropia se va înființa. Teritoriul ar fi să se stabilească după dorința celor subscriși în memorandum astfel, ca din dieceza nouă a Timișoarei, să facă parte cele patru protoprezviterate din Bănat, cari acum aparțin diecezii Aradului, și din alte patru protoprezviterate aparținătoare acum diecezei Caransebeș.

Comisiunea organizatoare e de credință, că Consistorul mitropolitan n'a satisfăcut întru toate îndrumărilor primite dela congresele din trecut, și că ar trebui să continue de acolo, unde firul a fost întrerupt. Să compună un plan exact de arondare și de împărțire de avere. Propune deci, ca memorandumul Bănățenilor să fie comunicat din partea Consistorului mitropolitan sinodului eparhial din Caransebeș, pentru ca să se pronunțe în cauze.

Ia acum cuvântul deputatului Emanuil Uogurianu și ntr'o lungă și frumoasă vorbire expune necesitatea înființării episcopiei din Timișoara. Cetește concluzele congresului aduse până acuma în chestia aceasta. E de părerea, că înființarea episcopiei din Timișoara nu trebuie legată de înființarea celorlalte episcopii noue. Aci înființarea e mai urgentă și mai necesară, pentru că întârzierea poate să aibă de urmare, că nu peste mult numai istoria va mai spune, că în ținutul Timișoarei au fost cândva și Români. Nu cere imediată înființare a episcopiei, pentru că știe că aceasta nu se poate. Dar cere stabilirea teritoriului acestei episcopii, pentru-ca credincioșii cu atât mai cu zel să adune fondul necesar pentru susținerea episcopiei, și apoi cere stabilirea cheii de împărțit a fondurilor, care cheie are să fie numărul sufletelor cari vor fi atunci, când se va înființa episcopia. Nu e pentru o nouă ascultare a sinodului din Caransebeș, pentru că acesta a dat totdeauna răspuns negativ. Să decidă deci congresul. Propune, ca congresul să declare, că teritoriul episcopiei din Timișoara îl vor forma protoprezviteratele Timișoara, Lipova, Belinț și Comloșul-mare, din dieceza Aradului, apoi protoprezviteratele Ciacova, Buziaș, Vârșet și Panciova, din dieceza Caransebeș, iar ca chei la împărțirea fondurilor și fundațiunilor să se accepteze numărul sufletelor credincioșilor, care va fi constatată la înființare. Totodată prezintă o listă provăzută cu subscrierile necesare pentru ordonarea votării *secretă*.

Vorbește acum deputatul Dr. Iosif T. Badescu. Felicită pe domnul Ungureanu pentru frumoasa sa vorbire. Dar crede, că chestia trebuie pusă astfel: Dacă se înființează episcopia Timișoarei, se mai poate susține cea din Caransebeș? Dacă i-se iau protoprezviteratele cele mai bune, ce-i mai rămâne? Sărăcia neagră. E deci în contra propunerii lui Ungureanu, și primește propunerea comisiunii.

Dr. Nicolae Ionescu sprijinește cu căldură propunerea lui Ungureanu și combate argumentele deputatului Badescu. Caransebeșul nu pierde prin înființarea episcopiei din Timișoara, ci din contră, câștigă, pentru că micșorându-i-se teritoriul, va putea fi administrată mai bine decât acuma.

Vorbește Arhimandritul Vasilie Mangra, pentru propunerea comisiunii. Chestia e de mare însemnătate, e vitală. Privește întreaga provincie mitropolitană, de aceea să fie ținute în vedere interesele comune, interesele generale, iar nu interesele teritoriale. Spune că comisiunea organizatoare a deviat dela bazele stabilite de mai înainte de congres în chestia aceasta, și că înființarea nouelor episcopii nu se poate face fără învoirea episcopilor nostri. Încât pentru primejdie amintită de deputatul Ungureanu, apoi mai mare e primejdia în Bihor decât în ținutul Timișoarei. Cere execu-

tarea concluzului congresual din 1900 și primește propunerea comisiei.

Preucvioșia Sa, Arhimandritul Dr. *Ilarion Pușcariu* vorbește în chestia personală. Răspunde antevorbitorului, că d-sa ca membru al comisiei organizatoare a lucrat după cea mai bună conștiință a sa, și nu se simte întru nimica vinovat; pentru aceea nu primește învinovățirile aduse, cari n'au fost la loc.

Deputatul Dr. *Traian Putici* sprijinește propunerea lui *Ungureanu*. Spune, că istoria îndreptățește pe Bănățeni să ceară episcopia din Timișoara, pe care dela 1868 o tot cer mereu. Crede, că nu e la loc să se pună temeiul pe partea materială, și să se exprime temeri, că dacă s'è va înființa episcopia aceea, va adormi acealaltă. Pentrucă dieceza Caransebeșului ce avere a avut când s'a înființat? (Intrerupere: N'a avut nimic!) Și ce a avut dieceza Aradului?

Se cere încheierea discuției și se admite.

Mai vorbește deputatul *Vasilie Goldiș* pentru propunerea comisiei, cerând să fie ascultate și cele două protoprezviterate din dieceza Caransebeșului, pe cari dl *Ungureanu* voiește să le încorporeze la noua episcopie. (Dieceza Caransebeșului dă adevă de bună voie două protoprezviterate din teritoriul ce-l are acum, dar nu voiește să dea patru. Lipsesc apoi și datele necesare, pentrucă cele din memorandum nu sunt date oficiale. Consistorul mitropolitan să le adune deci dela consistoarele eparhiale E de credință, că fără noua ascultare a sinodului eparhial din Caransebeș, stabilirea teritoriului episcopiei din Timișoara nu se poate face.

Pentru propunerea deputatului *Ungureanu* vorbește ca orator general deputatul *Arsenie Vlăicu*. Se miră, că aude vorbindu-se, că prin ceea ce se intenționează, nu s'ar promovă interesele bisericești și nu s'ar satisfacă intențiunile marelui *Șaguna*. Cu declarațiuni platonice nu se contribuie la întărirea bisericești ci numai la slăbirea simțului de jertfire al membrilor bisericești. Congresul e consiliu familiar, care trebuie să dea hrană deopotrivă tuturor, pentru-că toți să se poată desvoltă și întări deopotrivă. E convins, că episcopatul nu e contra înființării episcopiei noi. Protoprezviteratele cele două nu e necesar să fie ascultate. Propune primirea proiectului de concluz, formulat de deputatul *Ungureanu*.

Arhimandritul *Mangra* vorbește în chestie personală. Vorbește apoi deputatul *Ungureanu* ca propunător. Spune, că datele din memorandumul Bănățenilor le-a primit dela Consistorul din Arad și Caransebeș. Sunt deci exacte. N'a avut prin urmare nimeni dreptul să le atace, cu atât mai puțin a putut avea cineva dreptul să atace munca onestă a celor ce au compus memorandumul.

Ultimul cuvânt îl are raportorul *Nicolae Zigre*, care apără și susține propunerea comisiei.

Înaltpresfinția Sa Mitropolitul comunică Congresului, că Arhieriei nu sunt contra înființării noilor episcopii, dar cred, că nu e timpul oportun pentru înființarea lor.

După ce s'a cerut votarea secretă, prezidentul o ordonează. Pune întrebarea astfel: Primește congresul propunerea deputatului *Ungureanu*? Da sau nu?

Se dau buletinele de votare. Au votat 59 deputați. Majoritatea e deci 30 de voturi. Buletinele se numără. Sunt 59. Se desfac și se constată, că cu da au votat 23, cu nu 36.

Prezidentul enunță, că propunerea deputatului *Ungureanu* a fost respinsă prin urmare e primită propunerea comisiei organizatoare.

Urmează raportul comisiei financiare. Raportor Dr. *Petru Cornean*.

Comunică congresului, că comisiunea a aflat în bună regulă rațiociniile de pe unii 1903, 1904 și 1906 precum și cassa, pe care a scontrat'o. Expune starea fondurilor și propune aprobarea rațiociniilor, dându-se Consistorului mitropolitan absolutul obicinuit.

Referează apoi în chestia fundațiunii *Cimponeriu* și propune, ca congresul să aprobe luarea în administrare a acestei fundațiuni din partea Consistorului mitropolitan.

Sava Il Brancovici.*)

Se implinesc tocmai acum, la înălțarea sf. Cruci, două sute și cincizeci de ani, de când mitropolitul Sava Brancovici a primit din mâinile mitropolitului Țării Românești, Ștefan, Ezarhul Patriarhiei din Constantinopol, în catedrala din Târgoviște, toiagul Arhieriei pentru cărmuirea spirituală a bisericești ortodoxe române din Transilvania.

Păstoria de 24 ani și străduințele încoronate cu sacrificiul de martir, ce a depus acest ierarh pentru apărarea și conzervarea religiunii ortodoxe a Românilor, formează cel mai bogat și mai interesant capitol, cu care se încheie istoria luptelor bisericești ortodoxe române cu protestantismul în Transilvania.

A pune în lumina adevărului partea ce și-a luat din aceste lupte mitropolitul Sava Brancovici, figura lui istorică, și caracterul său personal, este scopul ce-l urmărește publicațiunea de față.

Un studiu asupra vieții și activității acestui mare mitropolit român înepusem a publică în 1898¹⁾, ne-terminat atunci din cauze neatârătoare de voința mea, care prelucrat din nou și completat cu descoperirile mai nouă făcute de d-nii N. Iorga, Dr. Aug. Bunea și N. Dobrescu, îl prezint acum în formă de monografie, bunăvoinței cetitorului.

Nu am pretenția de a fi făcut o lucrare desăvârșită. Am lucrat cum am știut, și cu mijloacele de care am dispus, după cea mai bună convingere. Vină alții să îndrepteze greșelile și să îndeplinească lacunele ce vor găsi, Căci trebuie a recunoaște, că arhivele statului, episcopiei și mănăstirilor, încă n'au fost cercetate sistematic în scopul anumit pentru culegerea și adunarea documentelor privitoare la istoria bisericești române. Ceea ce s'a făcut în timpul din urmă în direcțiunea aceasta sunt numai începuturi datorite d-lui N. Iorga.

În lucrarea de față, cu toate acestea, cititorul va găsi și lucruri nouă, încă nepublicate, *judicata* sau *sentința* prin care a fost osândit mitropolitul Sava Brancovici, în text original și în traducere, precum și câteva diplome publicate întâia oră românește, scoase din istoria manuscrisă a lui Samuil Clain, proprietatea seminarului din Arad, o copie de pe originalul aflător în arhivul episcopiei gr. cat. din Oradea-Mare, făcută pe timpul episcopului Samuil Vulcan de Alesandru Gavra, fost profesor și director la preparandia românească din Arad, care deși are multe greșeli de transcriere, mai ales textele latinești²⁾, acestea tot nu împedecă a afla înțelesul ori a stabili esența cuprinsului.

*) Am dat aci prefața valoroasei cărți a P. C. S. *Vasilie Mangra* arhimandrit și vom mai reveni.

¹⁾ A se vedea »Tribuna Poporului« Arad 1898 N-rii 40, 45, 50 și 55.

²⁾ Transcrierea o făcuse cu elevii preparandiali.

La fine, pentru a se putea controla scrisesele mele cum și pentru a lezni altor cercetători studiul istoriei bisericești, am adăus toate diplomele privitoare la Sava Brancovici în textul original, împreună cu decretul de destituire, sau diploma de confirmare a lui Iosif Budai de mitropolit, care conține toate condițiile puse mitropolitilor români de către principii Georgie I. Rákoczy și M. Apafi pentru calvinizarea bisericii române.

Stând însă față cu scrierile d-lui Dr. Augustin Bunea, a trebuit să iau la analiză critică părerile sale despre mitropolitul Sava Brancovici, pentru a restabili adevărul în privința romanității ortodoxiei și a moralității lui greu atâcate.

Și fiindcă Dr. Aug. Bunea li contestă chiar și titlul de mitropolit și însăș ezistența mitropoliei române, prin câteva trăsături generale am căutat să remarc ezistența ierarhiei și a mitropoliei române din cele mai depărtate timpuri în Transilvania.

Convîngerea mea este, că istoria bisericii române din Transilvania se poate construi sigur numai pe temelie cea bine așezată de S. Clain și P. Maior.

Oradea-Mare, la Înălțarea sf. Cruci, 1906

CRONICA.

Reuniunea femeilor gr. or. rom. din Timișoara Fabric și provincie în temeiul Statutelor aprobate, își va ținea adunarea generală constituantă Joi în 26 Oct. (8 Noemvrie) a. c. Convocarea acestei adunări constituante a efectuit-o prezidenta interimală Maria Dr Putici invitând membrele a se prezenta în școala confesională de băeți de lângă s. biserică s. Ilie din Fabricul-Timișorii, în numita zi la 3 ore p. m.

Francisc Rakotzi II, adică moaștele sale, împreună cu ale tovarășilor lui de exil, după 196 de ani de înstrăinare au fost readuse în patrie și așezate în mausoleul bisericii apusene din Casovia, fosta capitală a domnitorului Ardealului dela începutul veacului al 18-lea și capul kuruczilor. Reîmpatrierea, la aproape 200 ani, a rămășițelor fostului rege al Ardealului, a fost întimpinată cu mari serbări oficioase și Luni au fost depuse pentru netulburată odihnă în locul ce i-s'a hotărât, în centrul fostelor mișcări ale kuruczilor.

Convocare. Bazați pe dispozițiunea paragrafului 6 din Regulamentul afacerilor interne și conform dispozițiilor luate în conferința trecută, convocăm membrii desp. și pe toți binevoitorii și sprijinatorii lor la I conferință din anul adm. curent în comuna Semlac pe 25 Oct. (7 Noemvrie) a. c. *Programul:* 1. La 8 ore a. m. participare la chemarea Duhului sfânt în bis. par. din loc. 2. Participare la prelegerea ordinară în școala condusă de învățătorul Grigorie Roșu. 3. Deschiderea conferinței. 4. Raportul prezidiului, cassarului și bibliotecarului. 5. Constatarea prezenților. 6. Cefirea disertațiilor oficioase de către învățătorul Savu Bugar și Efrem Moldovan. 7. „De emnul“ proiect de propunere de Iosif Moldovan. 8. Executarea concluzelor adunării generale. 9. „Decadența și înaintarea neamurilor“ de Ioan Vancu. 10. Reflexiuni asupra prelegerii ascultate. 11. „Cântarea și gimnastica“ prelegere de Ioan Vancu. 12. Propuneri și interpelări. 13. Fixarea timpului și locului pentru conferința proximą. 14. Esmiterea comisiei autentificatoare și încheierea conferinței. Arad la 13/26 Octomvrie 1906. Ioan Vancu, președinte. Nicolae Cristea notar. Învățătorii vor fi așteptați la gara din Pecica de trăsuri din Semlac Marți în 6 Nov. (24 Oct.) la 3 ore.

Necrolog. Subscriși, cu inima frântă de durere, anunțăm încetarea din viață a prea iubitei noastre

soție, mamă adoptivă, soră și cumnată *Mărioara Cornea m. Popovici* în urma unui morb îndelungat și plin de suferințe — după împărțășirea cu s. taine. — Sâmbătă în 14/27 Octomvrie înainte de amezăzi la 10 ore și-a dat blândul său suflet în mâinile Creatorului în anul 42 al vieții și al 21-lea al fericitei sale căsătorii. Scumpele rămășițe pământești ale neuitatei repodate, se vor astruca spre vecinica odihnă, — dela casa parohială — Luni în 16/29 Oct. a. c. după amezăzi la 3 ore după ritul bisericii gr. or. române, în cimitierul din B.-Ciaba. Fie-i țerina ușoară și memoria binecuvântată! Bichiș-Ciaba, la 14/27 Octomvrie 1906. Victor Popovici, preot gr. ort. român ca soț. Eugenia Popovici, ca fiică adoptivă. Ana Cornea m. Zaslo, preoteasă în Seleuș. Ioan Cornea, inginer șef în România. Văd. Elena Vaida, preoteasă în Timișoara. Simeon Cornea, preot gr. ort. român în Bătania, ca frați și surori. Partenie Zaslo, preot gr. or. român în Seleuș. Petronela Misici m. Cornea, ingineriță în România. Ecaterina Iancu m. Cornea preoteasă în Bătania Văd. Zenovia Popovici, preoteasă în Ollaca. Dionisie Popovici, preot în Chișineu. Văd. Eufimia Morariu, preoteasă în Chișineu. Dimitrie Popovici, preot Cermeiu, ca cumnați și cumnate.

Convocare.

În conformitate cu dispozițiunile §-lui 12 din Statutele Reuniunii învățătorilor dela școlile poporale gr. or. rom. confesionale din protoprezviteratele Timișoara, Belinț, Comloșul-mare și Lipova, prin aceasta convocăm adunarea generală ordinară din acest an a acestei Reuniuni pe Joi în 9/22 Noemvrie 1906 la 9 ore a. m. în s. biserică dela s. Ilie din Timișoara-Fabric, pe lângă următorul program:

Sedința I (înainte de amiază).

1. Participare la s. liturgie și la Chemarea Duhului sfânt.
2. La 10 ore a. m. deschiderea adunării generale.
3. Constatarea membrilor prezenți și constituirea.
4. Prezentarea rapoartelor și alegerea comisiei de 3 membri pentru cenzurarea socoților anuale.
5. Disertațiuni.

În orele de după amezăzi cercetarea diferitelor așezăminte și instalațiuni.

Sedința a II-a, Vineri în 10/23 Noev. la 10 ore.

6. Pertractarea raportului comitetului central și aprobarea socoților.
7. Regulamentul afacerilor interne și al convictului.
8. Recenziuni și eventuale propuneri.

Timișoara, 17/30 Octomvrie 1906.

Dr. Tr. Putici,
prezviter-președinte.

Cornel Popovici,
notar.

NB. Numai acele prelegeri și disertațiuni se vor admite, ce cu 3 zile mai înainte s'au anunțat la prezidiul Reuniunii.

Cronică bibliografică.

Foaia școlastică (Blaj) 16: Predarea religiei, de V. Costăchescu. Religionea în școlile noastre. Din psihologia băiatului (Simțuri și simțeminte). Cestiunea gramaticii în școlile noastre populare, de Traian Șteu. Noul Abedar de Dr. Petru Șpan, de I. Bota. O întrebare (în chestie de regulament), etc.

Biserica Ortodoxă Pomână. XXX: 6. Despre relațiunea între dreptul bisericesc și legile civile. Istoria bisericii Occidentale. Sectele religioase din Asia. Legea clerului. Din literatura patristică. Întregirea cărții lui Iosua Navi. Necesitatea clerului de a se instrui. Religionea vechilor Indieni, Perși, Greci și Romani. Mersul material și moral al comunei Meutacani. Raportul protoiereiului de Mehedinț. Donațiuni.

Candela XXV. 10: Geneza, de Dr. V. Tarnavski. Istoria și literatura moralei creștine, de Dr. E. Vojutschi. Scurte comunicări. Cronică. Bibliografie.

Albina X. 3: P. Gărbiceanu, Cântarea și muzica. S. Nădejde, Cât poate costă un chef. Deschiderea liniei Constanța-Constantinopol-Alexandria. C. St. Ioan, Amintiri din călătorie (Insbruck). Congresul bisericii. Dr. Galni, Sfaturi pentru economie. Asociațiunea Transilvană. Popescu-Ricman, „Cu musca pe căciulă“. A. Vântul, Insușirile elefantului. Inaugurarea unui sat de veterani. V. S. Moga Cronică agricolă. Sfaturi. Ilustrațiuni.

Recomandăm cu deosebire această valoroasă revistă *bibliotecilor parohiale* și școlare, și atragem atențiunea învățătorilor asupra utilității ei și în școlile de repetiție. (Administrația: București, str. Mântuleasa 9.) — Abonament anual 8 lei, în străinătate.

Șezătoarea Săteanului VIII. 7 și 8: Pentru anchetele noastre (Cum s'ar putea trezi în țărâtime dorința de a ceti) Redacția. Cutil Trăsinelului, de G. Coșbuc. O spovedanie, de C. A. Cameniță. Brașovul și împrejurimile, G. C. Ionescu. Din fotoasele științei, Iancu. *Un adevărat preot*, A. T. Dumitrescu. Țăranii și samsarii de procese. Tineretul preoțesc și dascălesc la sate. Ne copleșesc Ovreii, de Stejar. Mai puțină carte și mai multă inimă, Em. Popescu. Peștele Ungurului.

Revista Generală a Învățământului (Director Spiru C. Haret). Apare 10 n-re pe an; abonamentul pe an 4 lei pentru învățători (sate), 6 lei institutori, 10 lei cealalți. Administrator P. Gărboviceanu, București str. Sf. Ecaterina Nr. 2. — Această revistă, care pare a fi cea mai prețioasă în genul ei, are cuprinsul următor în recente numere:

Nr. 2. Spiru C. Haret, Răsplata muncii. A. B. Sinișteanu, Examenle la școlile primare. R. G. Măsurii pentru îmbunătățirea soartei dascălilor C. Moisil, Școlile din Tulcea. I. Ghiță, Cartea de cetire față de orar. P. Popescu, Din psihologia infantilă. D. Constantinescu, Cum s'au înființat asociațiile agricole în Belgia? Bogdan-Duică, Glose pedagogice. D. A. Teodoru, Personalul învățământului în România. R. Ionașcu, Istoricul învățământului comercial în România și importanța reformei din 1901. Ana Conta-Kernbach, Muzică din punct de vedere pedagogic. Pedagogia la Minister, Cronică. Cărți și reviste.

Nr. 3. Sp. C. Haret, Constatări triste. A. Lupu-Antonescu, Leafa învățătorului (I). S. Mehedinți, Autonomia învățământului. A. B. Sinișteanu, Cercurile culturale și cursurile de repetiție. B. Duică, Glose. M. Nichăilescu, Casa de economie școlară (propunere). Congresul corpului didactic, Un model de gospodărie,

O nouă numire ilegală, Orfelinatele corpului didactic, Oaspeții nostri. Kernbach, Muzica. Dr. Elena Stratilescu Bibliografie: Frauenbildung. Cronică, etc.

Tot această revistă scoate în broșuri diferite conferențe. Broșura Nr. 2 b. o. cuprinde patru disertațiuni ținute la Congresul didactic al învățământului secundar, tratând chestii de istorie, organiznție, disciplină și educație în învățământ, — studii serioase scrise de oameni competenți.

Poșta Redacțiunii.

Bărăteaz. S'a primit, dar suntem nevoiți să amânăm publicarea, din cauza îmbulzelii de material și și a lungimei articolului. Acelaș răspuns, în parte și pentru Tamașda.

Concure.

Pentru îndeplinirea definitivă a postului de paroh în **Țigănești**, tractul Peștesului, se publică concurs cu termen de alegere pe **21 Noev. (4 Dec.) 1906.**

Emolumente: 1. Un intravilan de 3 jugh. cat. 2. Un extravilan de 8 jugh. fanaț. Birul parohial, deal 46 Nr. de case, câte o măsură de cucuruz sfărmat. 4. Dela aceleași, câte o zi de clacă cu plugul, cine are vite de înjugat, cei seraci cu lucrul mâinii. 5. Ștolele obicinuite. 6. Întregirea dotației dela stat, conform cvalificației alesului. Darea după pământul parohial, va solvi-o viitorul preot.

Doritorii de a ocupa aceasta parohie, documentele prescrise de cvalificare, însoțite de petiția adresată comitetului parohial din Țigănești, să le înainteze subscrisului, în Mezō Telegd până la 19 Noem. (2 Dec.) 1906, iar dânsii cu stricta observare a §-lui 18 din Regulamentul pentru parohii, să se prezinte în vre-o Duminecă ori sărbătoare, în s. biserică din Țigănești, spre dovedirea aptitudinilor în cântare și tipic, în slujba Dumnezeiască și oratorie.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Alexandru Munteanu*, protoprezviter

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului de paroh, înbinat cu cel învățătoresc din **Cuieșd**, protoprezviteratul Peștes, se escrie concurs cu termen de alegere pe **21 Noemv. (4 Dec.) 1906.**

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. Un intravilan de 1 jugh. și $\frac{1}{2}$ pământ arător. 2. Dela 56 numere de case câte una măsură de cucuruz sfărmat. Dela 56 numere de case câte una cor. bani de fân. 4. Tot dela aceste case, zile de lucru, câte trebuie și anume: Cei fără vite de înjugat, cu lucrul mâinilor, iar cei cari au vite, cu plugul. 5. Ștolele obicinuite. 6. Pășunat pentru câte vite va avea, ale sale proprii. Contribuția după pământul parohial, va solvi-o preotul viitor. 7. Întregirea dela stat după cvalificația alesului.

Emolumentele ca învățător: 1. 600 cor. bani gata dela comună și dela Ven. Consistor. 2. Întregirea la 800 cor. 3. Cvatir liber nou.

Doritorii de-a ocupa aceste posturi, petițiile lor, ajustate cu documentele prescrise de cvalificare, adresate comitetului parohial din Cuieșd, să le înainteze P. O. Oficiu protoprezviteral în Mezō Telegd, până la

19 Noem. (2 Dec.) 1906 inclusive, iar dânsii cu stricta observare a §-lui 18 din Regulamentul pentru parohii, să se prezenteze în sfânta biserică din Cuișed, spre a-și arăta dexteritatea în cânt și tipic, eventual în serviciul divin și oratorie.

Comitetul parohial

In conțelegere cu: *Alexandru Munteanu*, protoprezviter
—□— 1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătoresți dela școala populară confesională gr. or. română mixtă cu cl. III—VI. din **Pilul-mare** (Nagy-Pél, com. Arad) tractul Chișineu, devenită vacantă prin pensionarea învățătorului **Stefan Leucuta**, se escrie concurs cu termen de **30 zile** computate dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Dotățiunea împreună cu această stațiune este: 1., salar în bani 1000 coroane; 2., 10 jughere à 1100 □ pământ estravilan; 3., patru stângeni lemne pentru încălzirea salei de învățământ; 4., pentru conferința învățătorescă 20 cor. 5., scripturistica 10 cor. 6., curatoratul școlii 24 cor. 7., stolele îndatinat dele înmormântări unde va fi poftit; 8., locuința completă cu toate apartinențele cerute și grădină.

Dările publice după pământul beneficiat le plătește învățătorul; asemenea va avea să provadă cantoratul în sf. biserică și instruirea elevilor școlii de repetițiune fără altă remunerațiune, și li va instrua în cântările de strană.

Învățătorului ales se asigură cvincvenalul legal după cinci ani de serviciu prestat în parohie.

Ceice doresc a ocupa această stațiune, sunt poftiți a-și așterne recursele instruite conform legilor școlare în vigoare comitetului par. din **Pilul-mare**, pe calea oficiului pprezvitral ort. român din Chișineu; iar în restimpul concursual să se prezenteze în sf. biserică din **Pilul-mare**, pentru a-și arăta dexteritatea în cântare și tipic.

Dat din ședința comitetului paroh. din **Pilul-mare** ținută la 16/29 Octomvrie 1906.

George Petrovici
pres. com. par.

Teodor Leucuta
notar adhoc.

In conțelegere cu: *Dr. Ioan Trailescu*, protoprezviter
inspector școlar.
—□— 1—3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante de cl. I din **S. Nicolaul-mic** cu filiile (Postă mică, Aradul nou cu vile șale, Kisfalud, Szépfalu și Zsigmondháza (Hada) în pprezvitratul Lipovei, în urma înaltului ordin al Ven. Consistor diecezan de ditto 25 Sept. (8 Oct.) a. c. Nr. 5556/1906 se escrie din nou concurs ca termen de **30 zile** dela prima publicare în loia diecezană „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreună cu aceasta parohie sunt: 1. Una sesiune parohială, pământ arător estravilan și una grădină intravilană, după cari alegândul preot va suportă toate dările. 2. Birul preotesc dela parohieni dela fiecare cap de familie 1 (una) coroană și de fiecare jugăr catastral de pământ 1 (una) litră de grâu. 3. Stolele uzuat conform normei stolare votată de Ven. Sinod eparhial sub Nr. 210/1877. 4. Întregirea dotațiunii preotești dela stat (congrua) după ecalificațiunea alegândului preot (aci se notează că răposatul preot ca preot cu ecalificațiune superioară a avut dotațiune dela stat 1212 cor. 59 fil.).

Alegândul preot este îndatorat a catehiză elevilor de confesiunea noastră atât în școala confesională cât și în cele străme din loc și din Aradul nou fără altă remunerațiune.

Recurenții pe lângă observarea §-lui 18 din Regulamentul pentru parohii, sunt avizați a se prezenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare în sf. biserică ort. rom. din **S. Nicolaul mic** spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorie, iar recursele lor instruite cu documentele de ecalificațiune pentru parohii de cl. I. (primă) adresate comitetului parohial ort. rom. din **S. Nicolaul-mic**, până la termenul sus indicat să le subștearnă Rev. Domn **Voicu Hamsea** protoprezviter în Lipova (Lippa).

S. Nicolaul-mic la 5/18 Octomvrie 1906.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu mine: *Voicu Hamsea* protoprezviter.
—□— 3—3

„Janus”

„institut de asigurare mutuală pe viață în Viena

s'a fondat în anul 1839, din partea unui grup de bărbați nobili,
este cel mai vechiu „Institut mutual de asigurare pe viață”

pentru Austro-Ungaria.

Se bazează pe legile mutualității în puterea cărora accidentul capitalului anual trece în favorul celui asigurat.

Premii eftine. Condiții de asigurare favorabile.

Imprescriptibilitatea polițelor după 3 ani. Plătirea în caz de duiel și sinucidere după 5 ani.
Asigurare gratuită pentru caz de războiu. — Fără timbru de poliță și taxă de stat — Plătire la moment.

Starea de asigurare 111.000,000 cor. | Avera institutului 31.000,000 cor.

Sumele de asigurare plătite până acum 56.000,000 cor.

Informațiuni îndatoritoare dă:

Agentura generală pentru Ungaria de sud în Timișoara-Fabric.

Lerchengasse Nr. 17. (N-rul Telefonului: 422).

(32)